

WYMAGANIA EDUKACYJNE

MUZYKA

w klasach 4 – 7

ZSzP nr 1 (SP 9 Bydgoszcz)

Krzysztof Krause

ZASADY OCENIANIA I SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Sposób oceniania w znaczący sposób wpływa na stosunek uczniów do przedmiotu, a co za tym idzie także na efektywność procesu nauczania. Na lekcjach muzyki, która jako przedmiot artystyczny wymaga szczególnego podejścia do tej kwestii, stopień proponowany przeze mnie ma przede wszystkim motywować ucznia do działania i rozwijania swoich umiejętności.

OCENIANIE WIEDZY TEORETYCZNEJ I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

Przy ocenianiu ucznia oddzielam jego postępy w opanowaniu wiedzy teoretycznej, niewymagające aktywności muzycznej od umiejętności śpiewu, gry na instrumentach i tworzenia muzyki. Znajomość elementów teorii i historii muzyki jest oceniana według jednakowych kryteriów dla całej klasy. Dotyczy to także umiejętności pisania nut (z wyłączeniem dzieci z dysgrafią). Oceniając umiejętności i wiedzę teoretyczną, zachęcam do aktywnego muzykowania, na przykład podwyższając ocenę za poprawne zapisanie rytmu ćwiczenia – jeśli uczeń potrafi wykonać podane wartości rytmiczne.

W celu sprawdzenia wiedzy muzycznej wykorzystuję:

- **ćwiczenia utrwalające**, które dają możliwość określenia stopnia opanowania przez uczniów wiedzy muzycznej;
- **ćwiczenia sprawdzające wiedzę teoretyczną**, w tym zadania (np. krzyżówki, quizy, rebusy, supelki muzyczne), które nadają się do szybkiego sprawdzenia wiadomości.

Umiejętności praktyczne oceniam w kontekście predyspozycji muzycznych dziecka (indywidualizacja oceny). Każdy uczeń ma możliwość uzyskania stopnia bardzo dobrego, jeśli tylko będzie zaangażowany i staranny. Przy ocenianiu umiejętności praktycznych pamiętam o zindywidualizowaniu poszczególnych stopni. Porównuję nie uczniów między sobą, lecz efekty pracy każdego z nich w stosunku do jego możliwości. Najtrudniejszym rodzajem muzycznej aktywności dzieci jest **twórczość**, dlatego przy jej ocenie zwracam uwagę na zaangażowanie oraz staranność uczniów.

ZASADY OCENIANIA

Wystawianie stopni jest zadaniem trudnym, podlega bowiem wielu uwarunkowaniom. Ustalając wymagania na poszczególne stopnie, biorę pod uwagę, że za stopniem kryje się informacja zarówno o poziomie osiągnięć, jak i o postępach ucznia. Kryteria są więc elastyczne, aby można było uwzględnić zdolności danego ucznia i odnieść stopnie do nich, a nie do średniego poziomu klasy. Przy wystawianiu stopni z muzyki biorę pod uwagę przede wszystkim wysiłek wkładany przez ucznia oraz wywiązywanie się z obowiązków, wynikających ze specyfiki zajęć. Stopnie są zindywidualizowane na podstawie dokładnego rozpoznania możliwości każdego z uczniów oraz obserwacji jego jednostkowego rozwoju.

Wystawiając konkretne stopnie z muzyki pamiętam o tym, że jednym z podstawowych celów tego przedmiotu jest przygotowanie uczniów do świadomego korzystania z dorobku rodzimej i światowej kultury muzycznej oraz aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu muzycznym kraju. Przy wystawianiu stopni uwzględniam przede wszystkim zaangażowanie i wkład pracy, znajomość literatury muzycznej i związaną z tym wiedzę, a także umiejętność śpiewania i gry na instrumentach oraz głośne czytanie nut. Podawanie wiadomości z zakresu teorii i historii muzyki nie stanowi podstawy do oceny ucznia.

Ocenie podlegają następujące elementy podstawy programowej:

- śpiew,
- gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, dzwonkach, flażolecie oraz na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych: instrumenty elektroniczne – aplikacje w smartfonie ucznia),
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych,
- działania twórcze,
- znajomość terminów i wiedza muzyczna,
- aktywność na lekcjach,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego

MUZYKA_KRYTERIA – roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór,
- potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego,
- posiada wiedzę i umiejętności, przekraczające poziom wymagań na stopień bardzo dobry,
- bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub zespołu wokalnego,
- jest bardzo aktywny muzycznie,
- wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenek,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych

w programie nauczania,

- umie bezbłędnie wykonywać rytmy gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych,
- potrafi rytmizować teksty,
- rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać,
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy,
- podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu danej klasy,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe,
- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym,
- wykonuje proste rytmy gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- rytmizuje łatwe teksty,
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania,
- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania,
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne,
- prowadzi zeszyt niesystematycznie i niestarannie.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- niedbale, nie stara się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- niedbale, nie stara się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- myli terminy i pojęcia muzyczne,
- dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą,
- najprostsze polecenia ćwiczenia rytmiczne wykonuje z pomocą nauczyciela.

Stopień niedostateczny uczeń otrzymuje tylko w sytuacjach wyjątkowych gdy:

- mimo usilnych starań nauczyciela wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych, dotyczących wiadomości i umiejętności,
- jest nieprzygotowany na lekcje w zakresie gry na instrumencie, oraz nie zna tekstów na pamięć zadanych piosenek lub pieśni.
- mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń, wynikających z programu danej klasy.
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ucznia.

MUZYKA_KRYTERIA- stopnie bieżące

1. Podczas wystawiania stopni za śpiew biorę pod uwagę: poprawność muzyczną, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny.
2. Przy wystawianiu stopni za grę na instrumencie uwzględniam: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny.
3. Wystawiając stopnie za wypowiedzi na temat utworów muzycznych, połączonych ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych, biorę pod uwagę:
 - zaangażowanie i postawę podczas słuchania,
 - rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów,
 - rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych,
 - podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów,
 - wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. za pomocą rysunku, opowiadania, dramy).
4. Przy wystawianiu stopni za działania twórcze, wokalne i instrumentalne (najczęściej ochotnicy) biorę pod uwagę:
 - rytmizację tekstów,
 - improwizację: rytmiczną, melodyczną (wokálną i instrumentalną) oraz ruchową,
 - umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych,
 - umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych),
 - umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych.
5. Ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych.

Za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać stopień dobry lub bardzo dobry. Jeśli dodatkowo wykaże się wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza ustalone wymagania otrzymuje stopień celujący. Za systematyczną i bardzo dobrą pracę w szkolnym zespole wokálnym oraz za udział w występach podwyższam uczniowi stopień z muzyki.

6. Poprawa:

- uczeń może poprawić stopień niedostateczny w ciągu dwóch tygodni od jego otrzymania – wówczas przy stopniu wstawionym w pierwszym terminie pojawi się stopień, który otrzymał uczeń po poprawie;
- uczeń ma prawo poprawić nie tylko stopień niedostateczny, ale także pozostałe stopnie bierzące w ciągu dwóch tygodni – stopień poprawiony zapisany zostanie obok stopnia poprawionego.

7. Przy wystawianiu stopnia za zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń biorę pod uwagę:

- estetykę ogólną,
- systematyczność,
- prace domowe odrabiane przez ucznia samodzielnie.

8. Uczeń ma prawo raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (musi to uczynić na początku lekcji). Zgłoszenie może dotyczyć braku: zeszytu, podręcznika, instrumentu szkolnego (flet prosty, o który prosił nauczyciel na wskazaną lekcję). W sytuacjach losowych (udokumentowany pobyt w szpitalu, dłuższy wyjazd) uczeń również ma prawo zgłosić nieprzygotowanie.

9. :Ocenianie:

- śpiew nie na pamięć (najniższy stopień jaki uczeń otrzymuje to 3),
- śpiew z pamięci (pełna skala stopni 1-6 – oceniana znajomość tekstu),
- gra na instrumentach – flet, dzwonki chromatyczne (pełna skala stopni 1-6),
- przygotowanie do zajęć (pełna skala stopni 1-6),
- praca na lekcji (pełna skala stopni 1-6),
- stosunek do przedmiotu (pełna skala stopni 1-6),
- zadanie domowe (pełna skala stopni 1-6),
- notatki zapisywne w zeszycie przedmiotowym (pełna skala stopni 1-6).